

ODKRITJE SPOMENIKA PADLIM VOJAKOM 45. PEŠPOLKA.

Dne 28. junija se vrši v Mariboru velika slavnost. Tega dne se vrši slovesno odkritje spomenika padlim vojakom in častnikom bivšega 45. pešpolka, ki so padli ob in po prevaru. V taktarne osvobodilne boje ob štajerski meji in na Koroškem je 45. polk, sestavljen od slovensko-štajerskih fantov, posebno krepko posegal. Z oddelki tega polka se je posrečilo generalu Maistru iztrgati Maribor iz nemških rok; čete tega polka so vzdržale strahovit napad Nemcev v Radgoni, zlasti pa se je proslavilo moštvo in častniki na Koroškem v vseh bojih.

V vseh teh bojih je imel 45. pešpolk velike izgube, ker je stal vedno v prvi ognjeni črti. Padlo je mnogo vojakov in častnikov, katerim je sklenil sedanji mariborski pešpolk, kot naslednik 45. polka, postaviti dostojen spomenik v trajen spomin na njihovo junaštvo. Spomenik bo stal v parku pred vojašnico Vojvode Mišica na Tržaški cesti. V kamen bodo vklesana imena vseh padlih vojakov in častnikov teag polka.

Odkritje spomenika se vrši zelo slovesno ter se ga udeležijo najvišji zastopniki vojske in uradov. Med temi bo poseben odposlanec kralja, dalje komandant armade, pride pa tudi zastopnik vlade, naši poslanci itd.

Prepričani smo, da bo tudi udeležba od strani ljudstva ogromna. Vsi bivši vojaki 45. polka, ki so se borili v osvobodilnih bojih ramo ob ramo s padlimi tovariši, bodo sigurno prišli na odkritje spomenika, dalje sorodniki in prijatelji padlih, pa tudi drugi bodo smatrali za svojo dolžnost, da s svojo udeležbo pokažejo, da znajo ceniti junaštvo in požrtvovalnost onih, ki so dali svoje življenje za osvobojenje naše slovenske domovine.

30. majnik 1917. Ali se še spominjate, kako je bilo takrat? Može in fantje so bili na vojski, žene in dekleta so sama trpela na gruntih. Ko je bila stiska največja, sta se dvignila naša največja moža, kar ju je imel slovenski narod: dr. Krek in dr. Korošec, in pokazala Slovincem pot do odrešenja. 30. maja 1917 — ravno pred desetimi leti — je objavil dr. Korošec majniško deklaracijo. V imenu vseh Jugoslovanov je zahteval svobodno in srečno Jugoslavijo. Takrat je šel vihar po vsej naši zemlji: Dekleta in žene so zbirale na tisoče podpisov. V dveh tednih bomo slavili desetletnico tega znamenitega dogodka. Dne 29. maja bo priredila Jugoslovanska Matica lepo proslavo v Ljubljani: Korošci in Primorci bodo prižgali v umetniški žari (posodi) večer ogenj, ki bo gorel kot lep spomenik v Ljubljani. Tudi v Mariboru bo Jugoslovanska Matica veličastno obhajala ta dan. Dopoldne bo tabor na Glavnem trgu v Mariboru. Za slavnostnega govornika je naprosila Matica samega dr. Korošca. Proslavimo lepo ta dan, ker je spomin na najslajnejše dni, ki so vznikli Slovincem iz krvave vojske; spomin na ljubezen in moč; spomin na vero in upanje: 29. majnik 1927.

Se ne morejo prenegati. Nekateri davčni uradniki namreč, da ne bi vsaj v uradu kazali svoje strankarske zagrizenosti in mržnje do onih, ki so doslegli nekaj davčnih olajšav za ljudstvo. Zato hočejo po »Jutrovske« utajiti plačevanje z 20 odstotnimi boni. Namesto, da bi pojasnili davkoplačevalcem, zakaj se ne morejo sprejeti teh bonov, jih enostavno zavrnejo tako, kot da bi bila to neka izmišljotina, ne pa zakonska določba. Pretekli teden je prišel k davčnemu uradu v Marenbergu nek posestnik, želeč poravnati predpisani davek z 20 odstotnimi priznanicami. Dobil je odgovor, da o plačevanju z boni nič ne vedo. Kmet se je nato skliceval na pisanje časopisov. S tem se je seveda razkrinkal kot čitatelj »klerikalnega« časopisja. Sedaj so gospodje na davčnem uradu naenkrat vedeli, kako je z boni. Toda nič uradnega! Kaj finančni zakon, razglašen v Uradnem listu št. 45 od 26. aprila t. l. Kaj člen 34. fin. zakona, ki o tem jasno določa! Za gospode na davčnem uradu je merodajno menda samo pisanje »Jutra«. Zato je davkoplačevalec prejel sedaj odgovor: »V časniki pišejo samo za to, da ljudi sleparijo, ni vam treba misliti, da bi kedaj mogli plačati davek s temi boni.« Tudi z drugih strani dobivamo pritožbe, da nekateri davčni uradniki, na enaka vprašanja davkoplačevalcem odgovarjajo na podoban način. Da se ti ljudje prav spoznajo, navajamo tukaj dobesedno člen 34. finančnega zakona, ki določa: »Za dolžni davek sprejemajo državne blagajne od 1. aprila t. l.

namesto gotovine priznanice, ki so bile izdane za pridržanih 20 odstotnih kronskih bankovcev ob njih žigosanju in ki se glase na zneske manjše od 1000 kron. Te priznanice za plačevanje dolžnega davka se sprejemajo samo od onih oseb in njihovih naslednikov, katerim so jih izdali pristojni organi, ki so vršili žigosanje in ustavitve. Minister za finance predpiše natančnejša navodila za izvrševanje te zakonske odredbe.« — Dovoljemo si opozoriti gospode pri davčnih uradih na poslednji odstavek cit. člena s priporočilom, da si istega prečitajo in davkoplačevalce v tem smislu obveščajo.

Umrli je v nedeljo, dne 8. maja, ob 8. uri zjutraj v Limbušu pri Mariboru občespoštovana posestnica gospa Ema Hofrichter, stara 82 let. Pogreb se je vršil v torek dopoldne. Blagi pokojnici svetila večna luč.

Utopljenec v Dravi. V Št. Janžu so te dni potegnili iz Drave truplo neznanega moškega utopljenca. Ležati je moralo že najmanj mesec dni v vodi, ker ni bilo mogoče več razločiti potez na obrazu in so tudi že lasje izpadli. Utopljenec je oblečen v dobro črno obleko, dalje ima na sebi spodnje hlače iz modrega barhenta, belo srajco z zelenimi progami, obut je v skoro nove boks-čevlje na zadrگو. Postave je srednje velike in precej dobro rejen. Brke ima angleško pristrizene. Pri njem niso našli nikakih dokumentov, pač pa običajen vžigalnik iz medi in bel žepni robec z 1 cm široko črto ob robu. Utopljenec je železničar Trotovshek iz Studencev pri Mariboru, ki je približno pred enim mesecem izginil na nepojasnjen način. O slučaju smo svoj čas že poročali. Trotovshek je imel navado nositi s seboj večjo vsoto denarja. Na dan, ko je izginil, so ga proti večeru videli v Mariboru v družbi 2—3 žensk, katerim se je pridružil še neznan moški. Ženske so kmalu odšle, neznanec pa je potem spremljal Trotovska proti domu. Šla sta preko dravske brvi proti Studencem. Od tu pa je prenehala vsaka sled. Najbrž gre v tem slučaju za zločin.

V Muri utonil. Pri ceršaški tovarni lepenke v Sladki gori je padel v Muro Maks Kecek iz Sladkega vrha ter utonil. Njegovega trupla dosedaj še niso našli ter ga je Mura odnesla naprej.

Sam se je javil sodnji. V nedeljo so gostje neke gostilne na Frankopanski cesti v Mariboru obvestili službojočega stražnika, da se nahaja v gostilni neki človek, ki govori, da je osumljen več požigov. Stražnik je omenjenega, ki se zove Matija Jerše aretirani in možakar je na stražnici izjavil, da se je nameraval sam prijaviti sodišču, ker ga zasledujejo orožniki radi požigov, katerih je osumljen. In sicer ga dolže, da je pred več leti zanetil požar pri Glaserju v Rušah, pri Kolmanu v Slivnici pri Mariboru in pri Lešniku v Rodislcch. Jerše je zatrjeval, da je nedolžen, kar da se bo izkazalo pred sodnijo. Sam se da zapreti, ker se hoče izogniti sramoti, da ga orožniki ženejo vklenjenega. Policist je nato spremljal Jeršeta do sodišča, kjer so ga na njegovo zahtevo zaprli.

Nesreče motociklistov. V soboto, 7. t. m. že precej pozno zvečer se je vračal iz Št. Lovrenca na Pohorju na motornem kolesu nazaj v Maribor sin trgovca s špicerijo na Glavnem trgu g. Anton Kavčič. Vozil je po cesti s precejšnjo brzino. V Bresternici pred Kamnico je zadel v temi v bresterniškega krčmarja Brudermanna, ki je šel po cesti. Vsled sunka sta padla oba in je obležal Brudermann z dvakrat zlomljenim stegnom, Kavčič s polomljenimi rebri. Rešilni oddelek iz Maribora je prepeljal težko poškodovanega gostilničarja v splošno bolnico, Kavčič pa je bil v domači oskrbi, toda v nedeljo so ga morali istotako prepeljati v bolnico. — Na Aleksandrovi cesti je povozil inž. g. Karol E. iz Št. Ilja v Slov. goricah s svojim motornim kolesom biciklista Ferdinanda Božiča. E. je vozil po cesti s precejšnjo brzino, Božič pa je v tem pridrvel od trgovine Turad po mali strmini na cesto ter zavil proti Sodni ulici. Sredi ceste sta oba trčila skupaj ter odletela vsak s svojega kolesa. Božič je pri tem dobil težje telesne poškodbe ter se mu je zvilolo kolo. — V nedeljo dopoldne okrog 10. ure je pridrvel mimo kolodvora po Aleksandrovi cesti na motociklu mehanik tvrdke Pelikan. Vozil je zelo naglo, najmanj s hitrostjo 60 km. Pred gostilno Wilson ga je pa iz neznanega vzroka sredi ceste nenadoma vrglo, kot da je udarila vanj strela. Mehanik je dobil precej težke poškodbe na rokah in nogah in tudi motocikel je bil poškodovan. —

Aretacija dolgoiskanega grešnika. Orožnikom v Račah pri Mariboru je slučajno padel v roke dolgo časa zasledovani ropar in vlomilec Rudolf Mohorko. Izsledili so ga, ker je prodal obleko, katero je ukradel lansko leto mesarskemu pomočniku Lešniku v Jezdarski ulici v Mariboru. Obleka je bila vredna 1750 Din. Dne 26. julija je zopet izvršil vlom v Jezdarski ulici in sicer v stanovanje voznika Kovačiča. Iz zaprte omar, na kateri je vstavljal ključavnico, je odnesel listino z vsebino 960 Din. Dne 25. avgusta pa je oropal v družbi neznanega tovariša na cesti med Mariborom in Sv. Miklavžem posestnico Ano Friedau iz Pobrežja pri Ptuj. Omenjena posestnica se je vozila skozi gozd, kjer sta nenadoma skočila proti njej dva moška, eden je ustavljal konje, drugi pa je z nožem v roki navalil na njo ter ji grozeč s smrtjo odvzel denar, nakar ju je zabodel ter ji zadal zelo nevarno rano. V tem napadalu je Friedau spoznala Mohorka, katerega je videla že večkrat poprej. Mohorka so orožniki odgnali na okrožno sodišče v Mariboru ter pride pred poroto.

Trije vlni v eni noči. Noč od sobote na nedeljo so skušali mariborski dolgoprstneži dobro izrabiti. Izvršeni so bili kar trije vlni, sicer majhnega značaja, pa zato nič manj predrzni. Najbolj se je posrečil vlom v skladišče trgovine Dobljekar, ki se nahaja v dvorišču hiše št. 3 v Tattenbachovi ulici. Vlomilci so odnesli oziroma odpeljali 5 vreč moke, 3 velike zaboje marmelade in 2 kolesa. Dosedaj še ni dognano, kdo bi bil ta vlom izvršil. — Drugi slučaj se je posrečil neznanemu uzmoviču na Tržaški cesti. Priplazil se je v spalnico mesarja Antona Nendl ter med spanjem izmaknil Nendlu iz hladnega žepa listino, v kateri pa je bilo k sreči samo 200 Din. — V isti noči je poskušal izvršiti nekdo vlom v stanovanje trgovca Čeha na Meljski cesti. Na dvorišču je prislonil lestvo k hiši, razbil na jedilnici v prvem nadstropju šipo ter odprl okno. Ropot v stanovanju pa je slišala gospa Čehova, ki je spala v spalnici zraven jedilnice ter je pričela klicati na pomoč. Ponočni obiskovalec se je prestrašil ter urno odkuril nazaj skozi okno. Moral je biti kak domačin, ker mu hišni pes, ki je zelo hud ter teka po noči prosto po dvorišču, ni ničesar napravil.

Cesta Sv. Peter—Ložane se začne graditi. Sedanji mariborski okrajni zastop, v katerem imajo večino pristaši SLS, je razpisal oddajo del za prvi in najbolj težavni kos nove ceste. Dne 20. maja bo na okrajnem zastopu dražba. Naš poslanec Žebot in sedanji gerent okrajnega zastopa sta storila vse korake, da se je proračun okrajnega zastopa potrdil. Obenem so potrjeni tudi načrti in tako upamo, da bo prvi del ceste od Lorberja do Sandeja otvorjen še letošnjo jesen. Sedaj bodo našim nasprotnikom grdi jeziki zavezani.

Iz sodišča. V torek, 3. maja se je vršila na okrožnem sodišču v Mariboru zanimiva obravnava. Advokat dr. M. Gorišek je tožil g. Karla Aubl, gostilničarja pri Sv. Lenartu, ker je gospod Aubl govoril o znanem lenarškem »bencinu«. Gorišek se je čutil hudo razžaljenega, a je tožbo zabil. Gospod Aubl je bil popolnoma oproščen, a Gorišek mora plačati vse stroške. Aubla je zagovarjal gospod dr. Andrej Veble. Gosp. Aublu k zmagi iskreno čestitamo!

Popravek glede »bencinske« zadeve pri Sv. Lenartu. V »Slov. Gospodarju« z dne 14. aprila smo pisali, kakor da bi po krivdi voditelja davčnega urada pri Sv. Lenartu v Slov. gor. država ne bila intabulirana za cel znesek, ki ga mora plačati avto-družba. Po obvestilu, ki smo ga dobili, davčni urad nima tu prav nič opraviti, ampak finančna prokuratura. Kot pošteni častnikarji to prostovoljno popravljamo, ker nečemo, da bi se komu godila krivica. Kakor slišimo, bo avto-družba morala v najkrajšem času plačati celo kazen, katere znaša po razsodbi c Br 6516 carinarnice v Mariboru od 1. 4. 1925: redna carina za bencin 33.927.75 Din, globa iz par. 163 carinskega zak. 339.277.50 dinarjev in taksa za obsodbo 10.360 Din, torej skupni znesek 383.565.25 Din. K temu še pridejo stroški intabulacije in obresti. Poskrbljeno je, da država ne bo prav nič zgubila. Če avto-baraka ne zadostuje, bodo pač bogati gg. poslovojdje te družbe morali seči v svoj žep.

Novice od Marije Snežne. Zelo veselimo, da je pri okrajnem zastopu v Št. Lenartu odklenkalo znani samostojno, demokratično družbo. Odkar smo imeli liberalce za gospodarje pri okrajnem zastopu, so naše okrajne ceste postale tako zapuščene, da še voziti ne moremo po njih. Le

Poročila S. L. S.

Shodi poslancev Fr. Žebota se vršijo po tem le redu: V nedeljo, 15. maja po rani sv. maši pri Sv. Martinu pri Vurbergu in v nedeljo, 22. maja po sv. maši pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Na shodih govori tudi oblastni poslanci.

V okraju Marenberg se vrše nedeljo za nedeljo shodi, ki so dobro obiskani, na katerih ljudstvo odobrava politiko SLS in razpravlja s poslanci o svojih krajevnih zahtevah. V nedeljo, dne 1. maja se je vršil shod v Trbonjah, zadnji nedeljo, 8. maja pa na Remšniku. Na prvem shodu je poročal narodni poslanec Pušenjak, na drugem pa razen njega i oblastni odbornik Jurij Kugovnik. Govornika sta govorila o političnem položaju, o državni gospodarski politiki, o sanaciji gospodarske krize in o delu oblastne skupščine. Vseposod vlada zadovoljnost, ker se opaža znižanje davkov in drugih bremen, ker se vidi, da SLS ni samo stranka besed, ampak tudi dejanj, ako pride v položaj, da more svoj program izvajati. Vršili se bodo shodi i v ostalih župnijah marenberškega okraja.

Shoda Slovenske ljudske stranke se bosta vršila v laškem okraju, in sicer v nedeljo, 15. maja po prvem sv. opravilu v Laškem, v nedeljo, 22. maja po sv. opravilu pa v Jurkloštru. Na obeh shodih govori poslanec Deželak. Na shodu v Laškem tudi mogoče drugi govorniki. Somišljeniki vabljani, da se shodov v obilnem številu udeležite!

Shod SLS v Št. Jurju ob južni železnici bo dne 15. maja po 8. sv. maši v dvorani Katoliškega doma. Govornika poslancev Levstik in Slomšek. Na tem shodu se bo poročalo tudi o cesti Sv. Jurij—Kalobje—Planina. Za to cesto sta živila na oblastno skupščino posebno vlogo gg. poslancev Slomšek in Tovornik, kar se zadnjič v seznamu pomotoma ni omenilo. Pojasnilo, kako zdaj zadeva stoji, bo podano na tem shodu. — Zato se ga v velikem številu udeležite!

Viničarski vestnik.

Dne 1. maja je pogorel viničar tov. Balažič Andrej v Velicanah, župnija Svetinje. Ogenj mu je upepelil vse imetje ter je sedaj s celo družino brez obleke, brez pohištva itd. Odbor Strokovne zveze viničarjev, skupina Sv. Miklavž je nakazal nesrečnemu tovarišu za enkrat 100 Din podpore. Priporočamo ga vsem dobrotljivim srecem.

Dne 15. maja, po rani sv. maši se vrši zborovanje viničarjev pri Sv. Barbari v Haložah v društveni dvorani. Da se tukajšnji viničarji ne bodemo pustiti voditi več od radičevskih in demokratiških priganjačev, ki so samo v besedah za nas, v dejanju pa proti nam, si bodemo tudi po zgledu viničarjev drugih krajev ustanovili tukaj skupino Strokovne zveze viničarjev ter si bodemo z lastnim delom in pomočjo ustvarili možnost podpor v bolezni, nezgodi, porodu in slučaju smrti. Govori viničar naš obl. poslanec tov. Rozman. Pridite vsi!

Naša društva.

Slovesna blagoslovitev in otvoritev Društvenega doma v Krčevini pri Mariboru. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru si je pozidalo lep Društveni dom, ki bo slovesno blagoslovljen in otvorjen na Anino nedeljo, 24. julija. Na to slavnost so povabljena vsa sosedna izobraževalna društva.

Proslava 5 letnice obstoja Katoliškega izobraževalnega društva v Lajtersbergu pri Mariboru je zadnji nedeljo prav lepo uspeła in je bila tudi dobro obiskana. Ob tej priliki je bil izročen gospodu predsedniku Murausu srebrni venec. Društvo se lepo razvija, šteje 404 člane in bo začelo z zidavo novega Društvenega doma.

Katoliško bralno društvo pri Sv. Primožu nad Muto ima dne 15. maja t. l. svoj letni občni zbor na Muti v hiši g. Antona Kos, kjer se bo tudi za celi društveni okoliš nastalilo društveno knjižnico. — Odbor.

Sv. Lenart v Slov. gor. Katoliško prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah uprizeri v nedeljo, 15. maja t. l. po večernicah v dvorani Narodnega doma igro: »Zrtev spovedne molčečnosti« v petih dejanjih. Igra je ganljive vsebine. — Zato ne zamudite prilike in posetite stari in mladi to lepo prireditve. — Odbor.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Pri nas se je vršilo zadnji nedeljo dne 8. t. m. po službi božji ustanovno zborovanje na novo pomilajene mladeniške Marijine družbe. Zborovanja se je udeležilo 30 vrlih fantov, ki so vsi pripravljeno vstopiti v Marijino družbo. Zborovanje sta vodila dva vrta člana konjskega Orla, ki sta v krasnih besedah navduševala naše fante za lepo, vzorno fantovsko življenje pod varstvom naše Matere Marije po vzgledu mladinskih vzornikov sv. Alojzija in sv. Stanislava Kostka. Navduševalne besede obeh Orlov so imele popolni uspeh. Fantje so z veseljem poslušali oba govornika in se razšli z veselim upanjem, da bo temu ustanovnemu zborovanju sledil kmalu slovesen sprejem teh fantov v Mladeniško Marijino družbo. Upanje pa imamo, da se bodo tej skupini fantov pridružili še drugi dobri fanti, ki se tega prvega zborovanja niso udeležili iz različnih vzrokov. Naši fanti prihajajo na plan.

Kapela pri Radencih. Prihodnji nedeljo, dne 15. maja se bo uprizerilo v združitveni restavraciji g. Maršiča v Radencih dopoldne ob 2. uri in zvečer ob pol 6. uri v kinu »Trpljenje Kristusovo«. Da si to prireditve pogledate, vsem brez izjeme priporočamo. Prepričani smo, da ne bo nikomur žal, kdor se bo povabilu odzval. V pondeljek se vrši prireditve za šolarje, h kateri se vabijo vse okoliške šole — je najlepša priložnost za majniški šolski izlet v Radence in h Kapeli. — V nedeljo, 22. maja pa uprizerita v isti restavraciji popoldne ob 5. uri mladeniška in dekliška zveza dve zanimivi igri. Poskrbljeno bo za smeh in za jok, tako da bo vsem ustreženo. Na veselo svidenje obakrat!

Mala Nedelja. V nedeljo, 22. maja nastopita v Društvenem domu pri Mali Nedelji najboljša svetovna komika Pat in Patachou